

A Fővárosi Ítéltábla a Szűcs Péter Ügyvédi Iroda (fél címe, ügyintéző: dr. Szűcs Péter ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (**I.rendű felperes címe**) I. rendű, II.rendű felperes neve (uo.) II. rendű és kiskorú III.rendű felperes neve (uo.) III. rendű felpereseknek - a korábban dr. Gáli Gergely ügyvéd, majd ... kamarai jogtanácsos által képviselt alperes neve (**alperes címe**) alperes ellen kártérítés iránt indított perében - amely perbe a Dr. Sarkadi Julianna Ügyvédi Iroda (fél címe, ügyintéző: dr. Sarkadi Julianna ügyvéd) által képviselt alperesi beavatkozó neve (**alperesi beavatkozó címe**) az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Fővárosi Törvényszék 2019. október 22. napján kelt 8.P.25.437/2015/103. számú ítélete ellen az I-III. rendű felperesek részéről 104. sorszám alatt, valamint az alperes részéről 105. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben, a következők szerint változtatja meg:

- a sérelemdíj összegét - a kamatfizetési kötelezettség változatlanul hagyása mellett - az I. rendű felperes tekintetében 8.000.000 (Nyolcmillió) forintra, a II. rendű felperes tekintetében ugyancsak 8.000.000 (Nyolcmillió) forintra, míg a III. rendű felperes tekintetében 3.000.000 (Hárommillió) forintra leszállítja;
- az I-II. rendű felpereseket mint egyetemleges jogosultakat pelenkázás költsége címén megillető 304.000 forintot - a kamatfizetési kötelezettség változatlanul hagyása mellett - 607.503 (Hatszázhétezer-ötszázhárom) forintra, míg a havi járadék összegét 1.200 forintról 2.295 (Kétezer-kétszázkilencvenöt) forintra felemeli;
- az I-II. rendű felpereseket mint egyetemleges jogosultakat játékok és egyéb kisegítőeszközök költsége címén megillető 180.000 forintot - a kamatfizetési kötelezettség változatlanul hagyása mellett - 359.290 (Háromszázötvenkilencezer-kétszázkilencven) forintra felemeli;
- kötelezi az alperest, hogy fizessen meg - 15 napon belül - az I-II. rendű felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak babakelengye és előkészület költsége címén 441.480 (Négyszáznegyvenegyezer-négyszáznyolcvan) forintot és ennek 2014. július 9. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát; baba- és gyermekruha címén 614.094 (Hatszáztizennégyezer-kilencvennégy) forintot és ennek 2017. február 26. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, valamint 2019. október 1. napjától előre esedékesen minden hónap 10. napjáig havi 7.410 (Hétezer-négyszáztiz) forintot; ételmezés költsége címén 1.879.714 (Egymillió-nyolcszázhetvenkilencezer-hétszáztizennégy) forintot és ennek 2017. március 6. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, valamint 2019. október 1. napjától előre esedékesen minden hónap 10. napjáig havi 29.250 (Huszonkilencezer-kétszázötven) forintot; tisztálkodás költsége címén 241.041 (Kétszáznegyvenegyezer-negyvenegy) forintot és ennek 2017. március 6. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján

érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, valamint 2019. október 1. napjától előre esedékesen minden hónap 10. napjáig havi 3.913 (Háromezerkilencszáztizenhárom) forintot; háztartási kisegítés költsége címén 1.801.817 (Egymilliónyolcszázegyezer-nyolcszázötvenhét) forintot és ennek 2017. március 6. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, valamint 2019. október 1. napjától előre esedékesen minden hónap 10. napjáig havi 33.423 (Harmincháromezer-négyszázhuszonhárom) forintot;

- az alperes az I-II. rendű felpereseket mint egyetemleges jogosultakat perköltség címén megillető 1.100.000 forint után áfa fizetésére is köteles.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg - 15 napon belül - együttesen az I-III. rendű felpereseknek 250.000 (Kétszázötvenezer) forint plusz áfa összegű fellebbezési eljárási költséget.

A le nem rótt 1.314.700 (Egymillió-háromszáztizennégyezer-hétszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

- [1] Az I-II. rendű felperesek házastársak, házasságukból a perbeli terhességet megelőzően egy egészséges gyermekük született, a III. rendű felperes. Az elsőfokú bíróság a 2017. május 26. napján jogerőre emelkedett közbenső ítéletével állapította meg az alperes kártérítési felelősségét az I. rendű felperes terhesgondozásával kapcsolatban az I-II. rendű felpereseknek okozott károkért. Megállapította továbbá, hogy az I-III. rendű felperesek sérelemdíj iránti kereseti követelésének jogi alapja fennáll, mert az alperes az I. rendű felperes terhesgondozása során az első és második ultrahangos szűrővizsgálattal kapcsolatos felróható diagnosztikus tévedésével megsértette az I. rendű felperes önrendelkezési és családtervezési, a II. rendű felperes családtervezési, és az I-III. rendű felperesek teljes, egész és egészséges családban éléshez fűződő személyiségi jogát. Utalt arra, hogy az I. rendű felperes második terhességének követése, illetőleg a terhesség ultrahangos vizsgálata nem megfelelően folyt, így az I-II. rendű felperesek perben nem álló gyermekének komplex születési rendellenessége csak a születése után derült ki. A közbenső ítélet szerint az alperesi ellátás jogellenessége a peresített esetben abból áll, hogy a szülőket megfosztották az önrendelkezéshez, családtervezéshez való jogtól, így a teljes, egész és egészséges családban éléshez fűződő joguk is sérült (... Alaptörvénye II. cikk, XX. cikk (1) bekezdése).
- [2] A perben nem álló, 2014. július 24-én született ... multiplex fejlődési rendellenességgel született, folyamatos ellátásra, felügyeletre szorul, különleges gondozási-nevelési igényű gyermek; komplex fejlődési rendellenességének részét képezi az aszimmetrikus mellkas, a gerinc ferdülése, jobb felső végtagi fejlődési rendellenességek (végtag hiány csökevényes ujjakkal), ennek megfelelően a fej kényszertartása, a gyermek fülei alacsonyan ülők, gótikus szájpadrólása van, neurológiai értelemben is számos minor és major anomáliával küzd, születése után Dévény-fejlesztésre szorult. Az elmúlt években a fejlődési rendellenesség részét képező szervi és funkcionális eltérések miatt többek között vizsgálták a ... Tudományi Egyetem Orvosi Genetikai Intézetében, az alperes gyermek neurológiai szakrendelésén, mozgásterápiás részlegén, fül- orr-gégészeten, a ... Egyetem 2. számú Gyermekgyógyászati Klinikáján, ugyanezen egység gyermekonkológiai osztályán, a ... Tudományi

Egyetem Klinikai Központjának Ortopédiai Klinikáján. A ...-i ... Kórház-Rendelőintézet Gyermek Neurológiáján 2018. szeptember 4-én neurológiai értelemben egyensúlyi állapotát írták le, pszichomotoros fejlődését jónak találták, kooperációja is a kornak megfelelő volt. A gyermek jelenlegi veleszületett, de részben már műtéti úton korrigált fizikális státuszában a jövőre nézve akár pozitív változás, akár romlás is elképzelhető, ezek valószínűségét meghatározni természettudományos alapon nem lehet. A továbbiakban különösen a gerinc statikai viszonyait illetően van esélye a javulásra.

- [3] A gyermek születése óta állandó felügyeletet, ápolást, gondozást, kisegítést igényel (például öltözködés, fürdés, étkezés, pelenkázás terén), teljes szobatisztasága még 3 éves életkora után sem alakult ki. A nappali szobatisztasága ugyan már kialakult, de éjszakára ez a készsége még nem állandósult.
- [4] A keresetösszegezés tárgyában folytatódó eljárásban az I-III. rendű felperesek pontosított keresetükben sérelemdíjként az I-II. rendű felperesi szülők részére személyenként 10.000.000 forintot és ennek 2014. július 24. napjától a Ptk. 6:48. § szerinti kamatait követelték, a III. rendű felperes részére pedig 4.000.000 forintot és ugyanezen időponttól járó kamatait.
- [5] A jogalapi döntés meghozatalát követően kárkövetelésük vonatkozásában utaltak a Ptk. 6: 518- 522. §-aira, ezen belül kiemelten a teljes kártérítés elvére [Ptk. 6: 522. § (1) bekezdése].
- [6] Az I-II. rendű felperesek kártérítési igénye első csoportját a gyermek felnevelésével összefüggő kiadások képezték, így:
- babakelengye és az előkészülettel kapcsolatos költségek vonatkozásában összesen 441.480 forintot és ennek törvényes kamatait,
 - baba- és gyermekruhák költsége tekintetében 614.094 forintot és ennek 2017. február 26. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes kamatait, 2019. október 1. napjától a jövőre nézve pedig havi 7.410 forintot,
 - étellemezés költsége címén 1.879.714 forintot és ennek 2017. március 6. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes kamatait, 2019. október 1. napjától véghatáridő nélkül havi 29.205 forintot,
 - tisztálkodó és tisztítószeres költsége címén 241.041 forintot és ennek 2017. március 6. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes kamatait, 2019. október 1. napjától véghatáridő nélkül havi 3.913 forintot követeltek.
- [7] Kártérítési követelésük második csoportjába azokat a költségeiket sorolták, amelyek a gyermek felnevelésével és egészségkárosodásával összefüggő kiadásoknak minősülnek. Ennek folytán
- ápolás-gondozás, gyermeknevelés költsége és többletköltsége címén a 2014. augusztus 11. napja és 2019. szeptember 30. napja közötti időszakra mindösszesen 7.493.983 forintot és ennek 2017. március 6. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes kamatait, költségpótló járadék címén pedig 2019. október 1. napjától a jövőre nézve havi 113.124 forintot,
 - háztartási humán erő-ráfordítás költsége és többletköltsége címén 2014. augusztus 11. napja és 2019. szeptember 30. napja közötti időszakra mindösszesen 1.801.817 forintot, és ennek 2017. március 6. napjától a kifizetés napjáig számított törvényes kamatait, költségpótló járadék címén pedig 2019. október 1. napjától havi 33.423 forintot,
 - játékok, fejlesztő és egyéb eszközök költsége címén 359.290 forintot és ennek 2016. február 20. napjától a kifizetés napjáig számított törvényes kamatait,
 - gyógyszerek, gyógyhatású készítmények és gyógyászati segédeszközök költsége címén

318.771 forintot és ennek 2017. március 6. napjától a kifizetés napjáig számított törvényes kamatát, továbbá 2019. október 1. napjától havi 4.670 forintot,

- pelenkázás költsége vonatkozásában 2014. július 24. napjától 2019. szeptember 30. napjáig összesen 607.503 forintot és ennek 2017. február 26. napjától a kifizetés napjáig számított törvényes kamatát, valamint 2019. október 1. napjától véghatáridő nélkül havi 2.295 forintot,
- üzemanyag többletköltsége címén a 2014. július 24. napjától 2019. szeptember 30. napjáig tartó időszakra összesen 458.409 forintot és ennek 2017. február 26. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes kamatát, továbbá 2019. október 1. napjától havi 4.565 forintot,
- kíséret költsége címén 2014. július 24. napjától 2019. szeptember 30. napjáig tartó időszakra 1.059.255 forintot és ennek 2017. február 26. napjától a kifizetés napjáig számított törvényes kamatát, 2019. október 1. napjától havi 14.578 forintot igényeltek egyetemlegesen.

[8] Az I. rendű felperes jövedelemveszteség címén a 2014. február 10-től 2019. szeptember 30. napjáig tartó időszakra összesen 8.547.217 forintot és ennek 2016. december 5. napjától a kifizetés napjáig számított törvényes kamatát, továbbá 2019. október 1. napjától véghatáridő nélkül havi 163.684 forintot követelt.

[9] Az alperes és a beavatkozó a kereset elutasítását kérték, a követelés összezszerúságát alaptalannak, eltúlzottnak, illetőleg az egyes tételek vonatkozásában a beteg gyermek állapotával okozati összefüggésben nem állónak találták.

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I-II. rendű felpereseknek személyenként 10.000.000 forint, a III. rendű felperesnek 4.000.000 forint sérelemdíjat és ezen összegek után 2014. július 24. napjától a kifizetés napjáig járó, a mindenkor késedelemmel érintett félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I-II. rendű felperesek mint egyetemleges jogosultak részére:

- ápolás-gondozás költsége címén 7.493.983 forintot és ennek 2017. március 6. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes kamatát, valamint a jövőre nézve 2019. október 1. napjától minden hónap 10. napjáig előre esedékesen, véghatáridő nélkül havi 113.124 forintot,
- üzemanyag költségeként 458.409 forintot és ennek 2017. március 6. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes kamatát, továbbá 2019. október 1. napjától véghatáridő nélkül, minden hónap 10. napjáig előre esedékesen havi 4.565 forintot,
- kíséret költsége címén 1.059.255 forintot és ennek 2017. február 26. napjától a kifizetés napjáig számított törvényes kamatát, valamint 2019. október 1. napjától véghatáridő nélkül, minden hónap 10. napjáig előre esedékesen havi 14.578 forintot,
- gyógyszer, gyógyhatású készítmény, gyógyászati segédeszköz címén 318.771 forintot és ennek 2017. március 6. napjától a kifizetés napjáig számított törvényes késedelmi kamatát, továbbá 2019. október 1. napjától véghatáridő nélkül, minden hónap 10. napjáig előre esedékesen 4.670 forintot,
- pelenkázás költsége címén 304.000 forintot és ennek 2017. február 26. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatát, 2019. október 1. napjától véghatáridő nélkül, előre esedékesen minden hónap 10. napjáig havi 1.200 forintot,
- játékok és egyéb kisegítő eszközök költsége címén 180.000 forintot és ennek 2016. február 26. napjától a kifizetés napjáig számított törvényes késedelmi kamatát.

Kötelezte továbbá az alperest, hogy jövedelemveszteség címén az I. rendű felperesnek fizessen meg 8.547.217 forintot és ennek 2016. december 5. napjától a kifizetés napjáig számított törvényes késedelmi kamatát, továbbá 2019. október 1. napjától véghatáridő nélkül havi 163.681 forintot

minden hónap 10. napjáig, előre esedékesen. Mindezeket meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 1.100.000 forint perköltséget az I-II. rendű felperesek mint egyetemlegesen jogosultak részére. Rendelkezése szerint az eljárás 1.500.000 forint illetéke, továbbá 1.026.612 forint szakértői díj az állam terhéen marad.

- [11] Az I-III. rendű felperesek által követelt sérelemdíj összegét az elsőfokú bíróság alkalmasnak találta arra, hogy a perben nem álló gyermek születése óta elszenvedett sérelmek terén a mindennapi élet elnehezüléséből fakadóan, illetőleg a komplex fejlődési rendellenesség további fennállása miatt a jövőre nézve is enyhülést jelentsen minden családtag számára abban a helyzetben, amelyben a hátrányok kiküszöbölése, az eredeti állapot helyreállítása útján kizárt.
- [12] Az elsőfokú bíróság a perben nem álló gyermek felnevelésével összefüggő kiadások megtérítésére irányuló keresetet elutasította, mert megítélése szerint e téren olyan igényeket kívántak az I-II. rendű felperesek érvényesíteni, amelyek az egészséges ember pusztá létezéséből fakadnak, ugyanakkor a fogyatékos gyermek nem létének előnyösebb állapotként történő értékelése ... alkotmányos rendjébe ütközik. Amennyiben a fogyatékos gyermek valamennyi, a megszületésével kapcsolatban felmerülő nevelési költsége olyan kárnak minősül, amelyet a károkozó térít meg, és nem csak a fogyatékossgából eredő többletkiadás a kár, úgy kimondatlanul a gyermek létezését kellene kárnak tekinteni. Ezért kizárólag azokat a költségeket látta megítélhetőnek kártérítés címén, amelyek a perben nem álló gyermek fogyatékossgából adódnak a szülők oldalán, és a mindennapok tekintetében a gyermek születésétől kezdve többletköltségként jelentkeznek.
- [13] A kereset szerint marasztalta az alperest az I. rendű felperes jövedelemveszteség iránti igényében. Úgy ítélte meg, hogy a perben nem álló gyermek korai fejlesztése és végtag hiányára figyelemmel állapotfelügyelete, a róla való gondoskodás még egy ember segítségét igényli. Ehhez mértén elfogadható az I-II. rendű felperesek által ápolás-gondozás címén igényelt összeg. Az ápolás-gondozási kíségetéssel összefüggésben kifejtette, hogy annak családi, és így nem szabályozott jellegére figyelemmel, az az általános kártérítés szabályai szerint ítéltető meg, és ennek alapján az I-II. rendű felperesek részletes levezetéséből adódó számítás változatlan formában képezhetette a marasztalás alapját. A kereset szerint ítélte meg az üzemanyagköltséget és a közlekedési kíséroi díjigényt. Elutasította ugyanakkor a háztartási kíségetés címén előterjesztett kárigényt, ugyanis nem állapítható meg, hogy a háztartási munkák terén olyan mértékű többletterhelés jelentkezne kifejezetten a perben nem álló gyermek állapotából fakadóan, amely pénzben kifejezhető lenne. Utalt arra is, hogy a háztartási kíségetés költsége részbeni megtérítésének sincs helye, mert a jövedelemkiesésből, ápolás-gondozásból, továbbá a kíséret költségeiből fakadó igények tolerálása esetén, ez a követelés már túlzónak tekinthető. Álláspontja szerint olyan igények esetén, amelyek ténybeli alapjait elsősorban a mindennapi élet elnehezülése adja, az erőfeszítés valorizálása nem lehet egzak, a károsult helyzet összetettsége, a személyiségi jogsérelem reparálásának keretei között értékelhető. Érvelése szerint a gyermek számára megvásárolt tárgyak jellege csak részben fakad a gyermek fogyatékossgából, ezért a játékok, fejlesztők és egyéb eszközök költsége címén érvényesített igényt fele részben ítélte meg, akárcsak a gyógyszerek, gyógyhatású készítmények és gyógyászati segédeszközök, valamint a pelenkázás költsége címén előterjesztett igényt, ugyanis ezek is csak részben vezethetők vissza a gyermek fogyatékossgára.
- [14] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I-II. rendű felperesek és az alperes terjesztett elő fellebbezést.
- [15] Az I-II. rendű felperesek fellebbezése a háztartási kíségetés, a pelenka, a gyógyszerek, gyógyhatású készítmények, a játékok és egyéb eszközök, a babakelengye és előkészület, a baba- és gyermekruha, az élelmezés, valamint a tisztálkodás költsége címén előterjesztett igények tekintetében az elsőfokú

bíróság ítéletének megváltoztatásával a keresetüknek helyt adó döntés meghozatalára irányult. Az I-II. rendű felperesek javára megítélt elsőfokú perköltség összegét 2.137.868 forint plusz áfa összegre kérték felemelni. A felnevelés teljes költségének elutasítására vonatkozó döntést megalapozatlannak tartották. Ezzel összefüggésben hivatkoztak a Kúria 11/2015. számú elvi határozatára, amely az alsóbb bíróságokat köti, ezért álláspontjuk szerint attól az elsőfokú bíróság nem térhetett volna el. Az elsőfokú bíróság megállapításával szemben a jogsérelem abból fakadt, hogy az I. rendű felperes az alperes mulasztása miatt nem élhetett jogszerű időben az önrendelkezési jogával, és így akarata ellenére született meg a perben nem álló gyermeke fogyatékosan. Állításuk szerint az elsőfokú bíróság ítélete sérti a teljes kártérítés elvét, továbbá indokolatlanul ragadja ki a háztartási kisegítést abból a kárkörből, amelyben a károsultak az alperes károkozó magatartása folytán többlet-humán erő kifejtésére kénytelenek. A perköltség részét képező ügyvédi munkadíj megállapításával kapcsolatban sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (régi Pp.) 83. § (2) bekezdését alkalmazta, holott a 83. § (3) bekezdése szerinti elbírálás lett volna a jogszerű.

- [16] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatásával az I-II. rendű felpereseknek járó sérelemdíj összegét személyenként 4.000.000 forintra, míg a III. rendű felperest megillető sérelemdíj összegét 2.000.000 forintra kérte leszállítani. A vagyoni kártérítés keretében az ápolás-gondozás többletköltsége címén megítélt, lejárt járadékösszeget 3.266.121 forintra, míg a járadék összegét havi 77.130 forintra kérte leszállítani; míg az üzemanyag, a kíséret, a gyógyszerek, gyógyhatású készítmények és gyógyászati segédeszközök, a pelenka, valamint a játékok és egyéb kisegítő eszközök címén megítélt vagyoni kártérítés iránti igényt elutasítani kérte. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság által megítélt sérelemdíj összege eltúlzott, ugyanis az I-III. rendű felperesek mindennapi életvitelét a perben nem álló gyermek állapota hátrányosan, de nem jelentősen befolyásolja, emellett a szakértői vélemény és az I-II. rendű felperesek személyes nyilatkozata sem igazolta a pszichés megterhelésüket. Állítása szerint a vagyoni károk megítélése körében nem mellőzhető a köztudomású tények figyelembevétele, amely szerint egy gyermek 3 éves koráig nem igényel napi 5,4-9 óra, majd óvodás korában napi 3 órát meghaladó többlet időráfordítást. Az ezt meghaladó vagyoni kárigényeket azért kérte elutasítani, mert azok nem állnak okozati összefüggésben az alperes károkozó magatartásával.
- [17] Az I-III. rendű felperesek és az alperes fellebbezési ellenkérelme arra irányult, hogy a Fővárosi Ítéltábla az ellenérdekű fél fellebbezésében foglaltaknak ne adjon helyt.
- [18] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a régi Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.
- [19] Az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett az alperest az I. rendű felperes jövedelemvesztése címén marasztaló rendelkezése, amelyet a Fővárosi Ítéltábla felülbírálata nem érintett [régi Pp. 228. § (4) bekezdés].
- [20] Az I-II. rendű felperesek fellebbezése túlnyomórészt megalapozott, míg az alperes fellebbezése részben megalapozott.
- [21] Az elsőfokú bíróság hiánytalanul felderítette a tényállást, arra alapított érdemi döntésével azonban a Fővárosi Ítéltábla nem minden tekintetben értett egyet, ezért azt - a következőkben kifejtésre kerülő indokok alapján - részben megváltoztatta.
- [22] A Fővárosi Ítéltábla mindenképp kiemeli, hogy a bíróság jogerős közbenső ítéletével [régi Pp.

213. § (3) bekezdés] már megállapította az alperes sérelemdíj iránti kereseti követelése, illetőleg kártérítési felelőssége jogi alapjának fennállását. A jogerős közbenső ítélet a kártérítés terjedelmére nézve is iránymutatást adott, ugyanis abból következően az alperes azokért az I-II. rendű felpereseket ért károkért tartozik kártérítési felelősséggel, amelyek azzal összefüggésben keletkeztek, hogy az alperes által az I. rendű felperes terhesgondozása során megvalósított mulasztások miatt ... genetikai eredetű multiplex fejlődési rendellenességgel megszületett. A folytatódó eljárásban kizárólag az volt vizsgálható, hogy milyen mértékű sérelemdíj, illetőleg vagyoni károk állnak okozati összefüggésben az alperes jogellenes magatartásával.

- [23] Az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben a Fővárosi Ítéltábla utal arra - amint azt a Kúria 11/2015. számú polgári elvi határozatában, illetőleg a .../4. számú ítéletében is kifejtette -, hogy az egészségügyi szolgáltató - a közbenső ítélet rendelkezésével összhangban - a hozzátartozóknak azokért a káraiért felel, amelyek azért következtek be, mert az alperes a mulasztásaival elzárta a szülőket attól, hogy időben dönthessenek arról, hogy a gyermeket meg kívánják-e tartani, vagy kéri a terhesség megszakítását, és ezáltal megfosztották az anyát az önrendelkezési joga, a szülőket a családtervezési joguk gyakorlásától. A vagyoni károk körében a szülők a károsodottan született gyermek teljes felnevelési költségét igényelhetik. Az egészséges létből és a fogyatékosságból eredő költségek elkülönítésének nincs jogi indoka. A szülők személyiségi jogát sértő orvosi magatartás a magzati károsodás felismerését megghiúsító, felróható orvosi mulasztás és a terhességmegszakítás lehetőségére vonatkozó tájékoztatás elmaradása. A jogvita eldöntése nem a lét és a nem lét szétválasztásán alapul, hanem annak vizsgálatán, hogy az alperesnek a jogellenes és felróható magatartása milyen vagyoni és nem vagyoni károkat eredményezett, figyelemmel az 1/2008. számú PJE határozatnak arra a megállapítására, hogy a szülőknek a fogyatékosan megszületett gyermek léte miatt megnehezült élete jelenti polgári jogi értelemben azt a kárt, amely - pénzben kifejezve - az orvosi mulasztás folytán az egészségügyi intézményre áthárítható.
- [24] Az adott esetben a jogellenes károkozó magatartás eredménye nem az, hogy egy egészséges gyermek helyett egy fogyatékos gyermeket kell az I-II. rendű felpereseknek nevelniük, hanem az, hogy az anyát az alperes nem hozta kellő időben döntési helyzetbe, ezáltal az anya nem gyakorolhatta önrendelkezési jogát, és emiatt súlyosan károsodott gyermeke megszületett. Kétségtelen, hogy a fogyatékosságért az orvost semmilyen felelősség nem terheli, az alperes jogellenes és felróható magatartása következtében a szülők mégis arra kényszerülnek, hogy terveik, elhatározásuk ellenére a családban egy egészségében károsodott gyermeket neveljenek fel. A kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság tévesen tért el a jogerős közbenső ítéletben meghatározott kártérítő felelősségtől akként, hogy kizárólag a gyermek egészségkárosodásából eredő többletköltségeket számolta el a vagyoni kártérítés összegének a meghatározása során. Az I-II. rendű felperesek ebben az esetben nem jutnának hozzá a teljes kártérítés elve alapján őket megillető összeghez, ezért a Fővárosi Ítéltábla a vagyoni kártérítést a gyermek felnevelésének az összes költségére kiterjedően - a következőkben megjelölt tételekből adódóan - felemelte.
- [25] Az I-II. rendű felpereseknek a babakelengye, a baba- és gyermekruha, az élelmezés, és a tisztálkodás költsége címén előterjesztett vagyoni kárigényei áttekintése során az állapítható meg, hogy azokban a gyermek tényleges szükségleteihez nem igazodó, túlzó és parttalan kártérítési igények nem találhatók, azok felmerülésével észszerű valószínűséggel előre lehetett számolni, tekintetbe véve azt is, hogy nem a kárbekövetkezés konkrét lefolyását - egy adott kár bekövetkezéséhez ugyanis áttekinthetetlenül sok okfolyamat vezethet -, hanem a kár típusát, fajtáját, nagyságrendjét kell előrelátni ahhoz, hogy a felelősség az adott következményre kiterjedjen (Ptk 6:521. §). Az alperes felelőssége ezért a Ptk. 6:522. § (1) bekezdése alapján változatlanul a teljes kártérítés elvének talaján áll. Minderre tekintettel a babakelengye, a baba- és gyermekruha, az

élelmezés, és a tisztálkodás költsége címén előterjesztett vagyoni kárigények kapcsán a Fővárosi Ítéltábla a kereset, illetőleg a fellebbezés szerint marasztalta az alperest.

- [26] Az alperes álláspontjától eltérően nincs szó arról, hogy az ápolás-gondozás többletköltsége, és a közlekedési kíséret címén előterjesztett vagyoni kárigények akár csak részben is átfedésben lennének, ezek ugyanis egymástól eltérő ténybeli alapon nyugvó igények. Az ápolási-gondozási költség vagyoni kártérítésként azért jár, mert az alperes jogellenes magatartásának hiányában az I-II. rendű felpereseknek nem kellett volna, illetőleg nem kellene ilyen mértékű gondozási tevékenységet kifejtienie a beteg gyermekük mellett. A közlekedési kíséret költsége címén előterjesztett igény pedig azért megalapozott, mert a szülők a beteg gyermeküket kénytelenek gépjárművel szállítani, a gyermek a végtaghiánya miatt ugyanis a tömegközlekedési eszközök biztonságos igénybevételében korlátozott.
- [27] Az I-II. rendű felperesek mind az ápolási-gondozási díj, mind a háztartási kisegítés díja, mind a közlekedési kíséret költségének meghatározása érdekében számba vették mindazokat a tevékenységeket, amelyeket szükségszerűen el kell végezniük a gyermek megszületése óta; objektív módon lemért és közismert adatok hiányában becsléssel állapították meg, hogy a gyermek ellátása mennyi időt vesz igénybe. Az I-II. rendű felpereseket ezen a címen megillető kártérítés összege ahhoz mérten állapítható meg, hogy milyen mértékű az a többlettevékenység, amit a gyermek mellett az egészséges testvére, a III. rendű felperesre is tekintettel kifejtének. Az is csak becsléssel állapítható meg, hogy mennyi időt vesz igénybe egy egészséges gyermek ellátása, ugyanis természetes, hogy az egészséges gyermekek igényei között is nagymérvű a szóródás. Eltérő élethelyzetüktől, mentális és fizikai képességeiktől (ügyességüktől), valamint szociális helyzetüktől függ az, hogy a gyermekek milyen ütemben fejlődnek. Az adott esetben a beteg gyermek egészségi állapotára, életkorára, az I-II. rendű felperesek által elvégzett valamennyi tevékenység időigényességére, valamint arra is figyelemmel, hogy az egészséges III. rendű felperest is a háztartásukban nevelik, nem tűnik túlzónak az I-II. rendű felperesek igényének időbeli alapja, miszerint a gyermek ápolására-gondozására 1 éves koráig napi 9 órát, 2 éves koráig napi 7,4 órát, 3 éves koráig 5,4 órát, majd 3 éves korától napi 4,4 órát; a gyermek miatti többlet háztartási tevékenységekre 2 éves koráig napi 1,5 órát, majd az ezt követő időszakban napi 1,3 órát fordítottak, illetőleg fordítanak. A háztartási kisegítés költségeinek megtérítésére irányuló igény elutasításának ezért nem megfelelő indoka az, hogy ténybeli alapjai bizonytalanok, és nem választható el a család ezen a téren egyébként is meglévő feladataitól. Ezeket a szempontokat a kárigény összecszerúságának megítélése során valóban figyelembe kell venni, ebben a keretben is ki kell szűrni a gyermek tényleges szükségleteihez nem igazodó, túlzó és parttalan kártérítési igényeket, azonban a teljes elutasításra nem adhatnak alapot. Nem vitatható ugyanis, hogy egy beteg gyermek ellátása a családban egy meglévő egészséges gyermek mellett is olyan többletterhelést jelent, amelynek költsége a Ptk. 6:522. § (1) bekezdésének megfelelően összecszerűen is kifejezhető.
- [28] A Fővárosi Ítéltábla ezért a háztartási kisegítés költsége címén előterjesztett vagyoni kárigénnyel összefüggésben a kereset, illetőleg a fellebbezés szerint marasztalta az alperest. Az alperes ápolás-gondozás költségének csökkentésére irányuló fellebbezése pedig az előzőekben kifejtettek szerint nem lehetett megalapozott.
- [29] Az I-II. rendű felperesek beteg gyermeke, végtaghiánya okán akadályozott a tömegközlekedés biztonságos igénybevételében, szülei ezért őt gépjárművel kénytelenek szállítani, kísérni. Az I-II. rendű felperesek ezen a címen előterjesztett igénye is tolerálható, nem eltúlzott, igazodik a gyermek tényleges szükségleteihez, ahogy a pelenka, a játékok és egyéb kisegítőeszközök címén előterjesztett vagyoni kárigény is. Az előzőekben kifejtettek szerint az alperes az adott esetben nem

egy egészséges gyermek felneveléséhez képest többletként jelentkező költségek megtérítésére köteles, így ebben a keretben sem foghatott helyt a kereset elutasítására irányuló fellebbezési kérelme. A Fővárosi Ítéltábla ezért a háztartási kisegítés, pelenka, játékok és egyéb kisegítőeszközök költsége címén előterjesztett vagyoni kárigény összegét a keresetnek, illetőleg a fellebbezésnek megfelelően állapította meg. Az alperes fellebbezése az előzőekben kifejtettek szerint az ápolás-gondozás költségének csökkentése, az üzemanyag, a közlekedési kíséret, a gyógyszerek, gyógyhatású készítmények, gyógyászati segédeszközök, pelenka, játékok, és egyéb kisegítőeszközök költsége megtérítésére vonatkozó kötelezése elutasítása kapcsán sem lehetett megalapozott.

- [30] A gyógyszerek, gyógyhatású készítmények, gyógyászati segédeszközök költsége tekintetében az I-II. rendű felperesek fellebbezése azért nem megalapozott, mert az ezen a címen támasztott követelésüket az előfokú bíróság annak ellenére a kereset szerint ítélte meg, hogy ítélete indoklásában - tévesen - az igény 50%-os mérséklésére utalt.
- [31] Az elsőfokú ítélet sérelemdíj megfizetésére kötelező rendelkezéseit az alperes valamennyi felperes tekintetében támadta. A Ptk. a sérelemdíj megítéléséhez, annak összegszerűsége meghatározásához az eset összes körülményének mérlegelését írja elő a bíróságok számára, egyúttal rögzíti azt, hogy az adott ügyben eljáró bíróságnak milyen szempontokat kell elsősorban figyelembe vennie annak megítélésénél, hogy szükséges és indokolt a sérelemdíj vagy sem. A mérlegelés körébe kell vonni a sérelmet szenvedett fél személyét, a jogsértés személyére, környezetére gyakorolt hatását, továbbá az eset egyéb körülményeit. A sérelemdíj összegének megállapításánál a sérelmet szenvedett felet ért hátrány és annak súlya, mértéke, ismétlődő jellege, a felróhatóság mértéke, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatása kap jelentőséget. A bíróságnak mindezek értékelésével kell megállapítania az adott személyt ért hátrányokat, és annak alapján eldöntenie, hogy a sérelmet szenvedett fél jogosult-e sérelemdíjra, amennyiben igen, milyen összegszerűségben (BH2016. 241.).
- [32] A Fővárosi Ítéltábla 1/2013. (VI. 17.) PK határozatával elfogadott polgári kollégiumi vélemény 7. pontja szerint a sérelemdíjjal szembeni követelmény, hogy alanyi jogvédelmet nyújtson, egyúttal a jogsértőket visszatartsa a sérelmet okozó magatartástól. A sérelemdíj a személyhez fűződő jogok megsértésének vagyoni elégtétellel való közvetett kompenzációja és egyben magánjogi büntetés. A kompenzációra és elégtételre való törekvés a jogvédelemre szoruló sértettnek, míg a büntetés a jogsértésnek szól (visszatartási cél). A sérelemdíjjal elérni kívánt vagyoni elégtétel tágabb kategória, mint a kompenzáció, mert az a sérelmet szenvedett félben a jogsértő magatartás miatt elszenvedett hiányérzeten, veszteségérzésen túl, magában foglalja a jogsértés társadalmi elítélését is. A sérelemdíj mértékét az igényt érvényesítő személyisége egyes vonatkozásait ért személyi sérelem súlya, hatása és következményei együttes értékelésével kell meghatározni azzal, hogy az foglalja magában a jogsértés társadalmi elítélését is. A nem vagyoni sérelmek kompenzálására alkalmas összeg meghatározása minden esetben az adott ügy sajátosságainak figyelembevételén alapuló mérlegeléssel történik, a bírói gyakorlattal szemben ugyanakkor jogos elvárás az ítélkezési gyakorlat egységessége, ezáltal a kiszámíthatósága is, vagyis hogy ugyanabban az időszakban, azonos vagy hasonló hátrányok után az arányosság és a mértéktartás követelményének szem előtt tartásával megítélt sérelemdíjak egymástól kirívóan ne térjenek el, ezért értékelni kell a károsodáskor fennálló ár- és értékviszonyokat, valamint a bírói gyakorlat összehasonlításra alkalmas, más hasonló ügyekben hozott döntéseit is.
- [33] Ehhez képest az elsőfokú bíróság az általa megítélt sérelemdíj összege meghatározása során túlzott súllyal értékelte a jogsértésnek az I-III. rendű felperesek életvitelére, életminőségére gyakorolt hatását. Az alperes alappal hivatkozott fellebbezésében arra, hogy a szülők érzelmi életét

átmenetileg érintette negatívan a gyermek betegsége, férfi-nő kapcsolatukat a gyermek állapota érdemben nem befolyásolta, a család életvitele hétköznapi jelleggel folyik, így a gyermek egészségkárosodásának mértékére, és annak a felperesi család mindennapjainak meghatározottságára gyakorolt hatása nem olyan súlyú, hogy az a hasonló ügyekben hozott bírói döntéseket, illetőleg a 2014-ben érvényesülő ár- és értékviszonyokat is figyelembe véve indokolná az elsőfokú bíróság által meghatározott marasztalási összegeket. A Fővárosi Ítéltábla ezért a káresemény idején fennállt ár- és értékviszonyoknak megfelelően az I-II. rendű felperesek javára - a jogsértés társadalmi elítélését is magában foglaló - személyenkénti 8.000.000 forintot, a III. rendű felperes javára pedig 3.000.000 forintot tartott alkalmasnak, és egyben elégségesnek a megsértett személyiségi jogaik, az őket ért nem vagyoni sérelem hozzávetőleges kompenzálására, ellensúlyozására.

- [34] A Fővárosi Ítéltábla mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét az előzőekben kifejtettek szerint a régi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint részben megváltoztatta, míg ezt meghaladóan - helyes indokaira utalással - helybenhagyta.
- [35] Az I-III. rendű felperesek által sérelemdíj, illetőleg kártérítés címén követelt eredeti összeg a megváltoztató rendelkezés mellett nem volt nyilvánvalóan túlzottnak tekinthető, azonban az elsőfokú bíróság által megítélt 1.100.000 forint elsőfokú perköltség a régi Pp. 81. § (2) bekezdésének alkalmazása mellett is arányban áll az I-III. rendű felperesek jogi képviselőjének az elsőfokú eljárásban kifejtett ügyvédi tevékenységével, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (Ükr.) 3. § (6) bekezdése alapján 20%-kal meghaladja a pernyertességük (24.323.678 forint) mértékéhez igazodó, az Ükr. 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján megállapítható összeget (930.000 forint) azzal, hogy az ügyvédi munkadíj összege után az alperes az Ükr. 4/A. §-a értelmében valóban köteles az áfa megfizetésére is.
- [36] Az alperes a fellebbezési eljárásban kialakult nagyobb arányú pervesztessége következményeként a másodfokú eljárásban is irányadó régi Pp. 81. § (2) bekezdése alapján köteles megfizetni az I-III. rendű felperesek részére a jogi képviseletük ellátásával felmerült fellebbezési eljárási költséget. Ennek összegét a Fővárosi Ítéltábla az Ükr. 3. § (2) bekezdés b) pontja és az (5), (6) bekezdései alapján - a 4/A. § értelmében áfa figyelembevételével - a tényleges ügyvédi tevékenység arányában mérlegeléssel állapította meg.
- [37] Az I-III. rendű felperesek és az alperes fellebbezése folytán felmerülő - az Itv. 39. § (1) bekezdése, valamint a 46. § (1) bekezdése szerint számított - fellebbezési eljárási illetéket, az I-III. rendű felperesek személyes költségmentességére, illetőleg az alperes személyes illetékmentességére tekintettel, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése, 14. §-a, és 15. § (1) bekezdése alapján az állam viseli.

Budapest, 2020. május 22.

. Sággy Mária s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kincses Attila s.k.
előadó bíró

Dr. Csordás Csilla s.k.
bíró